

Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava loodusõpetuse ainekava 5. klass

5. klass, 2 ainetundi nädalas, kokku 70 ainetundi

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <p>nimetab tahkeid kehi ja vedelikke;</p> <p>- kaalub kehi (mõõtühikuks kg);</p> <p>- mõõdab vedelike kogust (liitrites) ja temperatuuri.</p>	<p>MÕÕTMINE JA VÕRDLEMINE</p> <p>Tahked kehad ja vedelikud. Kehade kaalumise. Vedelike koguste ja temperatuuri mõõtmine. Mõõtmistulemuste võrdlemine.</p> <p>Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehade kaalumise. - Vedelike koguste mõõtmine. - Vedelike temperatuuri mõõtmine.
<p>Rühmitab elus- ja eluta looduse objekte piltide ja sõnasedelite abil.</p> <p>Jaotab tuttavaid taimi ja loomi (nende pilte, sõnasedeleid) õpitud rühmadesse.</p>	<p>ELUS JA ELUTA</p> <p>Elus- ja eluta looduse objektide tunnused. Õpitud taime- ja loomariühmad.</p> <p>Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Looduslike objektide rühmitamine piltide ja sõnasedelite abil.
<p>Tunneb ära Eesti kaardil värvide järgi ära maismaa ja veekogud.</p> <p>Nimetab ja näitab kaardil (abivahendite toel) põhiilmakaari.</p> <p>Mõistab kompassi kasutamise vajadust.</p> <p>Leiab kooliümbruse plaanilt tuttavaid objekte.</p>	<p>Maakera mudel – gloobus. Leppemärgid sh leppevärvid gloobusel ja kaartidel. Eesti looduskaart. Ilmakaared, suundade määramine Eesti kaardil. Põhiilmakaarte määramine kompassi abil ning päikese järgi.</p> <p>Pildi ja plaani/kaardi erinevus. Klassi plaan ja kooliümbruse plaan. Enda asukoha määramine plaanil, objektide äratundmine ja nende asukoha (teiste objektide suhtes) kirjeldamine plaanil.</p> <p>Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Põhi-ilmakaarte määramine õues kompassi abil ning päikese järgi (õpetaja abiga). - Eesti kaardiga tutvumine lauamängude või pusle abil. - Kooliümbruse erinevate paikade iseloomustamine (nt ilus/ohtlik jne koht) ja nende kaardistamine plaanil kokkulepitud värvide abil; värvidega märgistatud plaani võrdlemine kaaslase omaga, oma arvamuse põhjendamine (õpetaja küsimuste toel).

<p>Eristab ja nimetab kooliümbruse pinnavorme.</p>	<p>PINNAVORMID KODUKOHAS</p> <p>Pinnavormid kooliümbruses (tasane maapind, kungas, nõgu, org): vaatlus ja mudeldamine Pinnavormide kujutamise Eesti kaardil.</p> <p>Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kooliümbruse pinnavormide mudeldamine.
<p>Nimetab ja näitab joonisel/mudelil inimese elundkondade tähtsamaid elundeid. Kirjeldab joonise/mudeli põhjal (tugisõnade toel) inimese elundite ülesandeid-tegevusi.</p>	<p>INIMENE</p> <p>Inimese välisehitus. Keha mõõtmed: mõõtmine, kaalumine. Elundid ja elundkonnad. Meeleelundid. Tugi- ja liikumiselundid. Hingamiselundid. Vereringe. Seedeelundid. Erituselundid. Paljunemiselundid. Närvisüsteem. Inimese põlvnemine. Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kehapikkuse mõõtmine kooliaasta algul ja lõpus. Mõõtmistulemuste võrdlemine. - Päevamenüü jälgimine ja ülesmärkimine; menüü analüüsimine ühistegevuses (http://www.ampser.ee). - Õppekäik tervishoiumuuseumisse.
<p>Tunneb ära ja rühmitab kodukoha levinumaid loomaliike.</p> <p>Tunneb ära ja rühmitab kodukoha levinumaid taimeliike.</p> <p>Nimetab kodukoha veekogusid.</p> <p>Tunneb legendi abil kaardil ära metsa ja soo leppemärgi, veekogu leppevärvi.</p> <p>Tunneb looduses/pildil ära kodukohale iseloomuliku looduskeskkonna (mets, soo, põld, veekogu), kirjeldab kava abil selle elustikku.</p>	<p>ORGANISMIDE RÜHMAD JA KOOSSELU</p> <p>Mets. Metsa tähistamine kaardil. Mets puuliikide järgi (okaspuu-, lehtpuu- ja segamets), elustik vastavat liiki metsas, toiduahelad. Koosluste võrdlus: mets-park, mets-põld.</p> <p>Veekogu. Veekogud kodukohas. Veekogude tähistamine kaardil. Vee-elustik kodukoha veekogus ja selle kaldal, toiduahelad. Veetaimede ja -loomade erinevus maismaa organismidest.</p> <p>Soo. Soo tähistamine Eesti kaardil. Soo-elustik (taimed, selgroogsed loomad), toiduahelad. Turvas, selle kasutamine. Soovitusi õppetegevuseks:</p> <p>Toiduahelate koostamine.</p> <p>Ülevaate koostamine ühe loomaliigi kohta: välimus, elupaigad, eluviis, toit, järglaste saamine, looduslikud vaenlased.</p>
<p>Tunneb ära ja nimetab kodukohas leiduvaid maavarasid, toob nende kasutamise näiteid.</p> <p>Kirjeldab piltide toel õpitud maavarade</p>	<p>MAAVARAD</p> <p>Maavarad (liiv, kruus, savi, paekivi ehk lubjakivi,</p>

kasutamise võimalusi.	turvas, põlevkivi), nende kasutamine.
Kirjeldab piltide toel elektri kasutamisega seotud õnnetusjuhtumeid ja nende ennetamise võimalusi (s.t mõistab põhjus-tagajärg seoseid).	<p>ELEKTER</p> <p>Elektri tootmine Eestis. Elektri jõudmine elektrijaamast kasutajani. Elektri kasutamine koolis ja kodus, elektriõhutus. Vooluring: vooluallikas (patarei), elektripirn, juhtmed, lüliti. Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lihtsa vooluringi koostamine (abiga) ja toa elektrivõrguga võrdlemine. - Elektritarbimise jälgimine koolis ja kodus (eeskuju järgi).
<p>Eristab küla, alevit, linna.</p> <p>Nimetab ja näitab kaardil Eesti suuremaid linnasid.</p> <p>Tunneb ära ja kirjeldab Eesti Vabariigi sümboolikat.</p> <p>Teab, mis liiki asulas ta elab.</p> <p>Näitab Eesti kaardil kodukoha asukohta, seostab selle ilmakaarega (nt Tartu asub Lõuna-Eestis).</p> <p>Orienteerub (liigub) kodukohas, juhatab vajadusel võõrale teed.</p> <p>Nimetab kodukoha inimeste tegevusalasid, teenindusasutusi ja suuremaid ettevõtteid.</p>	<p>KODUKOHT EESTI VABARIIGIS</p> <p>Eesti naaberrigid. Asulad: linn, alev, küla. Eesti suuremad linnad, pealinn. Eesti riiklik ja rahvuslik sümboolika.</p> <p>Kodukoht: asula määratlemine; asukoht pealinna ja suuremate linnade suhtes. Kodukoha sümboolika (lipp, vapp).</p> <p>Inimeste tegevus koduasulas: kultuuri- ja teenindusasutused, arstiabi ja päästeteenistus, suuremad ettevõtted ja nende toodang.</p> <p>Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kodukoha näitamine Eesti kaardil. - Kodukohta tutvustava plakati koostamine.
<p>Tunneb huvi maailmaruumi ehituse ja selle uurimisvõimaluste vastu.</p> <p>Kirjeldab joonise põhjal (tugisõnade toel) Päikesesüsteemi ehitust.</p> <p>Huvitub Maal toimuvatest loodusprotsessidest.</p> <p>Selgitab lambi ja gloobuse abil öö ja päeva vaheldumist.</p>	<p>MAAILMARUUM JA PLANEET MAA</p> <p>Tähistaevas, taevakehad: täht (sh Päike), komeet. Maailmaruumi uurimine: pikksilm, binokkel, teleskoop, kosmoselaev; astronaut, astronoom. Päike ja planeedid. Maa kaaslane Kuu. Päikesesüsteemi väikekehad: asteroidid, meteoriidid. Meteor. Võimalikud katastroofid.</p> <p>Maa pöörlemine – öö ja päeva vaheldumine. Maa tiirlemine – aastaegade vaheldumine.</p> <p>Maakera siseehitus. Looduskatastroofid (vulkaanipursked, maavärinad, orkaanid, üleujutused), ohud inimese elule ja tegevusele.</p> <p>Soovitusi õppetegevuseks:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Näitkatse: planeetide ning nende kaaslaste

	liikumise (tiirlemise ja pöörlemise) mudeldamine. - Öö ja päeva vaheldumise mudeldamine. - Näitkatse: aastaaegade vaheldumise mudeldamine.
--	--

Allikas:

Pastarus, K., Öövel, H. *Loodusõpetus lihtsustatud õppes*. SA Innove. <http://oppekava.innove.ee/kaasav-haridus/>